

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Dnr VON 2023/0117

Datum 2024-02-06

Till Vård- och omsorgsnämnden

Svar på motion nr 13/2023 från Lars Frid (S) och Sofia Almgren (S) - "Hur ser det ut inom LSS i Österåker?"

Sammanfattning

I motion nr 13/2023 väckt av socialdemokraterna i Kommunfullmäktige den 18 september 2023 framkommer att andelen avslag på ansökningar enligt Lagen om särskilt stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) ska utredas och redogöra vad den eventuella ökningen på avslag beror på. I motionen hänvisas till Socialstyrelsens rapport Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning, lägesrapport 2023.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Motionen anses vara besvarad med hänvisning till förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2024-02-06, innebärande att andelen avslag gällande LSS-insatser har minskat i Österåkers kommun.

Bakgrund

Socialstyrelsens rapport 2023

Socialstyrelsen har i sin lägesrapport år 2023, *Insatser och stöd för personer med funktionsnedsättning* analyserat personer med funktionsnedsättning tillgång till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS samt enligt socialtjänstlagen (2001:453). Rapporten visar att antalet insatser som beviljas till dessa personer tidigare har ökat bland kommuner i Sverige. De analyser som socialstyrelsen har gjort under 2023 visar att den trenden är bruten. Andelen beviljanden av ansökningar varierar mellan insatser och mellan kommuner. Anledningar som socialstyrelsen kopplar till avslag är ansökningar som avslås då den sökande inte bedöms ingå i en personkrets som har rätt att söka om insatser enligt LSS, att behovet av den sökta insatsen tillgodoses på annat sätt.

Rapporten analyserar vad ökningen av vissa insatser beror på och anger troliga orsaker. Ökning av daglig verksamhet och bostad med särskild service för vuxna antas bero på bostadsmarknaden och minskat stöd på arbetsmarknaden. Minskning av beslut på korttidsvistelse och ledsagning antas bero på vägledande avgöranden i Högsta förvaltningsdomstolen, rekryteringssvårigheter och svårigheter att matcha individuella behov med befintligt utbud. Gällande personlig assistans visar rapporten att antalet personer med personlig assistans minskar samtidigt som antal timmar per beslut ökar.

Tjänsteutlåtande

Förutsättningar för ett beviljande enligt LSS

För att nämnden ska kunna bevilja insatser enligt LSS ska följande kriterier vara uppfyllda:

- Den enskilde ska vara behörig sökande och ingå i personkretsen enligt 1-3 LSS
- Den enskilde ska ha behov av insatsen för tillförsäkras goda levnadsvillkor
- Behovet hos den enskilde tillgodoses inte på annat sätt
- I förarbeten för LSS framkommer också vilka rekvisit som ska uppfyllas för varje insats enligt 9 §

Ett beslut om avslag gällande ansökan om en LSS-insats ska motiveras.

Andelen avslag LSS-insatser i Österåkers kommun

Antal avslag gällande LSS-insatser har under åren 2019-2022 varierat marginellt i Österåkers kommun. Avslagen som registreras i verksamhetssystemet kan även innefatta delavslag. Ett delavslag innebär att ansökan bifallits delvis. Beslut som ingår i statistiken i verksamhetssystemet omfattar även nyprövningar av tidigare beslut. Avslag som överklagas leder till en dom i domstolen. I de flesta fallen följer domen kommunens beslut. Ansökningar gällande insatser enligt LSS för vuxna har ökat men minskat för barn under de redovisade åren. De tre sista åren har det skett en minskning av andelen avslag. Andelen avslag redovisas i tabellen nedan per 31/12 2023 och andelen är avrundade.

Målgrupp	2019	2020	2021	2022	2023
Andel avslag 21+	14,6%	11,14 %	9%	9,23%	9,23 %
Andel avslag 0-21	9,57%	10 %	8,14 %	5,5 %	10,97 %
Genomsnitt	12 %	11 %	9 %	7 %	10 %

(uppgifter har hämtats från verksamhetssystemet på antal bifall och avslagsbeslut på samtliga LSS-insatser)

Förvaltningens slutsatser

Som socialstyrelsens rapport visar varierar andelen beviljanden av LSS-insatser, tillgången till insatser mellan kommuner. Utredningen visar att andelen avslag gällande ansökningar på insatser enligt LSS har minskat avseende vuxna och ökat något avseende barn de senaste åren i Österåker. Andelen avslag gick ner under Covid-19 pandemin då färre ansökningar inkom och har därefter återgått till samma nivå som innan. Domstolarna har i de flesta ärenden beslutat i enlighet med kommunen. Utredning visar därmed att Österåkers kommun följer lagstiftningen, förarbeten och rättspraxis. Riktlinjer, ekonomiskt läge eller tillgång till insatser har därmed inte påverkat beslutsfattandet i Österåkers kommun. Beslut om avslag kan bero på att den enskilda inte ingår i personkretsen enligt LSS, saknar behov eller behovet inte är av den karaktären som lagstiftaren har avsatt för den specifika insatsen i de rekvisit som finns i förarbeten.

Bilagor

1. Motion nr. 13/2023, 2023-11-11
2. Socialstyrelsens lägesrapport 2023

Tjänsteutlåtande

Mona Bakhshi Poor
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Biträdande socialdirektör

Katja Heljasvaara
Sakkunnig

Expedieras

Digitale Signaturer